

HUMAN RIGHTS WATCH

350 Fifth Avenue, 34th Floor
New York, NY 10118-3299
Telephone: 212-216-1845
Facsimile: 212-736-1300

Website: <http://www.hrw.org>

EUROPE AND CENTRAL ASIA DIVISION

Elizabeth Andersen
Executive Director
Rachel Denber
Deputy Director
Veronika L. Szente Goldston
Advocacy Director
Diederik Lohman
Moscow Office Director
Julia Hall
Senior Researcher
Alexander Anderson
Matilda Bogner
Julie Chadbourne
Bogdan Ivanisevic
Anna Neistat
Darian Pavli
Acacia Shields
Jonathan Sugden
Research Associates
Alexander Petrov
Deputy Director, Moscow Office
Liudmila Belova
Rachel Bien
Elizabeth Eagen
Giorgi Gogia
Ani Mason
Associates

STEERING COMMITTEE

Peter Osnos
Chair
Alice H. Henkin
Vice Chair
Morton Abramowitz
Henri Barkey
Barbara Finberg
Felice Gaer
Michael Gellert
Paul Goble
Stanley Hoffmann
Robert James
Jeri Laber
Walter Link
Prema Mathai-Davis
Karl Meyer
Joel Motley
Herbert Okun
Jane Olson
Hannah Pakula
Kathleen Peratis
Barnett Rubin
Colette Shulman
Leon Sigal
Malcolm Smith
George Soros
Marco Stoffel
Ruti Teitel
Mark von Hagen
Mark Walton
William D. Zabel
Warren Zimmermann

HUMAN RIGHTS WATCH

Kenneth Roth
Executive Director
Michele Alexander
Development and Outreach Director
Carroll Bogert
Communications Director
John T. Green
Operations Director
Barbara Guglielmo
Finance Director
Lotte Leicht
Brussels Office Director
Tom Malinowski
Washington Advocacy Director
Rory Mungoven
Advocacy Director
Maria Pignataro Nielsen
Human Resources Director
Dinah PoKempner
General Counsel
Malcolm Smart
Program Director
Wilder Tayler
Legal and Policy Director
Joanna Weschler
UN Representative
Jonathan Fanton
Chair

არაოზიციანალიზური თარგმანი

საქართველო: სასტიკი თავდასხმა უფლებათა დამცველებზე საქართველოს მთავრობამ უნდა გამოიძიოს

(ნიუ-იორკი, 12 ივლისი, 2002) – საქართველოს ხელისუფლებამ უნდა დაუყოვნებლივ გამოიძიოს და სამართალში მისცეს 10 ივლისის ადამიანის უფლებათა დამცველი ერთ-ერთი მოწინავე ორგანიზაციის თბილისის ოფისზე თავდასხმელები, განაცხადა დღეს Human Rights Watch-მა.

თვითმხილველთა გადმოცემით, ათიდან-თხუთმეტამდე კარგად ორგანიზებულმა კაცმა სასტიკად სცემა თავისუფლების ინსტიტუტის დირექტორი და ორგანიზაციის სხვა თანამშრომლები, გაანადგურა კომპიუტერები, ავეჯი და სხვა ხელსაწყოები.

“ეს გახლავთ ყოფილ საბჭოთა კავშირში განხორციელებული ერთ-ერთი ყველაზე სასტიკი თავდასხმა ადამიანის უფლებათა დამცველებზე,” განაცხადა ელიზაბეტ ანდერსენმა, Human Rights Watch-ის ევროპისა და ცენტრალური აზიის განყოფილების აღმასრულებელმა დირექტორმა. “ეს თავდასხმა ცხადყოფს, რომ ადამიანის უფლებათა დამცველები საქართველოში სერიოზულ საფრთხეში არიან.”

Human Rights Watch-ი მოუწოდებს ამ ინციდენტის გულდასმით გამოძიებასა და ამ გამოძიების შედეგების საჯაროობისკენ. ის ასევე სთხოვს საქართველოს მთავრობას საგანგებო ზომების გატარებას, რათა დაცული იყოს ადამიანის უფლებათა დამცველების უსაფრთხოება.

თავდასხმის შედეგად მრავალი ჩალურჯებებითა და დაზიანებული თვალით ჰოსპიტალიზირებული იქნა თავისუფლების ინსტიტუტის დირექტორი ლევან რამიშვილი. თავისუფლების ინსტიტუტის კიდევ ხუთი თანამშრომელი იქნა ნაცემი, ერთ-ერთი მათგანი აგრეთვე ჰოსპიტალიზირებულია. ნაცემ თანამშრომელთაგან ერთი მდივანი ქალია. ორგანიზაციის სხვა რამდენიმე წევრი და სტუმარი ცემას გადაურჩა ოთახის კარების უკან ბარიკადების

აღმართვით. სტუმრებს შორის იყო დავიდ გლელუელი, ბრიტანეთის მთავრობის ოფიციალური პირი: ევრო-საბჭოს სამი წარმომადგენლისგან ერთ-ერთი.

თვითმხილველთა გადმოცემით, 10 ივლისს დაახლოებით დღის სამ საათზე ოცდახუთიდან ოცდაათ წლამდე ათი-თხუთმეტი ახალგაზრდა შევიდა თავისუფლების ინსტიტუტის ოფისში. თავისუფლების ინსტიტუტის წევრმა დავით ზურაბიშვილმა გუშინ Human Rights Watch-თან ინტერვიუში განაცხადა:

ჩვენი ოფისის შემოსასვლელი კარი ღია იყო, როგორც ყოველთვის. რამდენიმე კაცი მშვიდად და წყნარად შემოვიდა. ისინი ათლექტური აღნაგობისანი იყვნენ ... მე ავდექი, რათა მეკითხა რა ნებავდათ. ხმის ამოუღებლად ოთხი-ხუთი მათგანი ჩემსკენ წამოვიდა და დამიწყეს ცემა. სხვები პატარ-პატარა ჯგუფებად დაიყვნენ და სხვადასხვა ოთახებში გაიფანტნენ. როგორც ჩანდა, მათ იცოდნენ ოფისის გეგმა და შეთანხმებულად მოქმედებდნენ. ერთ-ერთი პიროვნება, რომელიც მე დამესხა თავს რეზინის ხელკეტით იყო შეიარაღებული. ვიგრძენი, რომ ცხვირიდან ღიღი რაოდენობით სისხლი წამსკდა და დავეცი. დავინახე, თუ როგორ სცემდა თავდამსხმელთა სხვა ჯგუფი ლევან რამიშვილს. როდესაც წავიდნენ, მე ვცადე დასახმარებლად დარეკვა, მაგრამ მათ ჩემი მობილური წაიღეს და ოფისის სატელეფონო კაბელებიც განგებ მოგლიჯეს.

სოზარ სუბელიანმა, თავისუფლების ინსტიტუტის თანამშრომელმა, Human Rights Watch-ს განუცხადა, რომ მას შემდეგ, რაც კორსეტებით შეარაღებულმა პირებმა მას სცემეს, მან მოახერხა ოთახში, კარების უკან ბარიკადირება:

მე გავიგონე, როგორ ეუბნებოდა ერთ-ერთი მათგანი მეორეს: “სწრაფად, სწრაფად, გაანადგურე ყველაფერი.” მათ ყველაფერი დაამსხვრიეს ოფისის მთავარ ოთახში და გაიქცნენ. მთლიანი თავდასხმა სულ ხუთი-შვიდი წუთი გრძელდებოდა. როცა ისინი გარეთ გავიდნენ, არ გაქცეულან, უბრალოდ სწრაფი ნაბიჯებით გაუჩინარდნენ.

გასული წლის სამ ივნისს უცნობი პირები შეიჭრნენ თავისუფლების ინსტიტუტის ოფისში და მოიპარეს კომპიუტერის ფაილები. მათ მოიპარეს ვინჩესტერები ყველა ძველი კომპიუტერიდან, მაგრამ ხელი არ უხლიათ ორი ახალი კომპიუტერისთვის. თავისუფლების ინსტიტუტის წარმომადგენელმა Human Rights Watch-თან ინტერვიუში განაცხადა, რომ 2001 წლის ნოემბერში ქალაქის სამხედრო პროკურორის მოადგილემ შეატყობინა მათ, რომ სახელმწიფო დაცვის სამსახურის თანამშრომელი იქნა დაკავებული პარლამენტში ლევან რამიშვილის პირადობის მოწმობის გამოყენებისას, რომელიც ივნისში მომხდარი ქურდობისას დაიკარგა.

10 ივლისის თავდასხმა მოხდა მას შემდეგ, რაც ორი დღით ადრე თავისუფლების ინსტიტუტის ოფისთან მტრული დემონსტრაცია მოაწყვეს პარლამენტის წევრ ულტრანაციონალისტ გურამ შარაძის მომხრეებმა. ტელევიზიით პირდაპირ ეთერში გამართული დებატებისას ლევან რამიშვილმა გურამ შარაძე დაადანაშაულა ეთნიკური და რელიგიური შუღლის გაღვივებაში და გამოთქვა ვარაუდი, რომ საბჭოთა კავშირის

დროს იგი კვბ-სთან თანამშრომლობდა. დემონსტრანტები კვერცხებს ესროდნენ შენობას და გაისმოდა შეძახილები: “ეს თქვენი უკანასკნელი გაფრთხილებაა.”

თავისუფლების ინსტიტუტი თავგამოდებით ეწინააღმდეგებოდა მზარდ რელიგიურ ძალადობასა და შეუმწყნარებლობას, რასაც საქართველოს სამართალდამცავი სტრუქტურები ხელს უწყობდნენ და რეაგირების გარეშე ტოვებდნენ, მაშინ, როცა გურამ შარაძე გამოდიოდა რელიგიური შეუმწყნარებლობის მთავარ საზოგადოებრივ დამცველად. 2001 წლის თებერვალში უზენაესმა სასამართლომ გააუქმა იეჰოვას მოწმეების რეგისტრაცია, მას შემდეგ, რაც გურამ შარაძემ შეიტანა მათი რეგისტრაციის გაუქმების საჩივარი. ამ საქმის განხილვისას და შემდგომაც შარაძე ავრცელებს დემონურ მითებს იეჰოვას მოწმეების შესახებ, რამაც ხელი შეუწყო ძალადობრივი შეუმწყნარებლობის ზრდას. ისინი მოიცავდნენ დაუსაბუთებელ ბრალდებებს იმის შესახებ, რომ თითქოსდა იეჰოვას მოწმეები ავრცელებდნენ მოწამლულ პურს, თითქოსდა, მათ განახორციელეს მასობრივი თვითმკვლელობა გორის ციხიდან გადმოხტომით; ან კიდევ, ადანაშაულებდა მათ ქართული ეკლესიებისა და ხატების წაბილწვაში.

უფრო ადრე, 8 ივლისს, შარაძის მოძრაობა “ჩვენი საქართველო”-ს მომხრეები და მამა ბასილი მკალავიშვილის მიმდევრები, რომელიც რელიგიურ უმცირესობათა წინააღმდეგ განხორციელებული მრავალი თავდასხმის ინიციატორია, რუსთაველის ძეგლთან შეიკრიბნენ. შეკრებილები თავისუფლების ინსტიტუტის ლანძღვას ეწეოდნენ. გაზეთი *ახალი თაობა* შარაძის მომხრე ელიზბარ ჯაველიძის ციტატას იძლევა: “ან ფიზიკურად რას ჰგვანან, ზოგს თავი აქვს დიდი და მხრები პატარა, ზოგს ყბა აქვს ჩამოვარდნილი, ზოგი კიდევ თვალებს აბრიალებს.” გაზეთი *რეზონანსი* კი იუწყება, რომ შარაძე პირადად იმუქრებოდა: “რაც ვერ გავაკეთე პარლამენტში, გავაკეთებ ქუჩაში, ამ სიტყვაში მე მხოლოდ მიტინგს არ ვგულისხმობ.”

Human Rights Watch-ი საქართველოს მთავრობას მოუწოდებს გააუმჯობესოს ადამიანის უფლებათა დამცველი ორგანიზაციებისადმი დამოკიდებულება. უკანასკნელი თვეების განმავლობაში მთავრობამ გადადგა ნაბიჯები, რასაც ზოგიერთი ალიქვამს, როგორც მტრულს არასამთავრობო ორგანიზაციებისადმი.

24 აპრილს წარმოთქმულ სიტყვაში, პრეზიდენტ ელუარდ შევარდნაძემ გამოთქვა ვარაუდი ქართული არასამთავრობო ორგანიზაციების საერთაშორისო ტერორისტების მიერ დაფინანსების შესაძლებლობის შესახებ. სავარაუდოდ, ფინანსთა მინისტრის, ზურაბ ნოლაიდელის, მიერ გრანტების კონტროლის კანონმდებლობის მხარდაჭერაზე განცხადებული უარი გახდა იმის საფუძველი, რომ პრეზიდენტ შევარდნაძემ იგი მაისის დასაწყისში გაანთავისუფლა დაკავებული თანამდებობიდან.